Socialdepartementet

Remissvar över promemorian Sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet (S2026/01524).

Allmänt
Allmänna ombudet har granskat förslagen i remissen utifrån ombudets uppdrag att driva fram vägledande avgöranden i domstol. Allmänna ombudet har därför valt att koncentrera remissvaret till sådana synpunkter där otydligheter kan leda till olösta rättsfrågor.

Allmänna ombudet har, mot bakgrund av ombudets uppdrag, inget att invända mot utredningens förslag att nya regler gällande sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet tillskapas.

Däremot bör nedan närmare preciserade delar av förslaget bli föremål för ytterligare överväganden i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Allmänna ombudets synpunkter
Vad gäller utformningen av förslaget till ny bestämmelse i 25 kap. 7 b § punkt 1 SFB konstaterar allmänna ombudet följande. På det sätt som bestämmelsen är utformad kommer SGI av anställning beräknas på ett annat sätt om den försäkrade är så kallad kombinatör jämfört med den som enbart har inkomst av tjänst. Det innebär i praktiken att en försäkrad ur SGI-synpunkt kan hamna i ett bättre läge om denne har en anställning och väljer att starta upp en näringsverksamhet än den som enbart är anställd. Det saknas en motivering till varför en inkomst av anställning för en kombinatör ska kunna beräknas på 12 månader historisk inkomst när rättspraxis för historisk SGI angett en mycket kortare tidsperiod (jfr till exempel HFD 2024 ref. 2).

Vad gäller utformningen av förslaget till 25 kap. 9 a § SFB konstaterar allmänna ombudet följande. Den föreslagna bestämmelsen är svårläst. Allmänna ombudet anser därför att det bör övervägas om bestämmelsen kan delas upp i fler paragrafer, till exempel en paragraf med huvudregeln och en paragraf med undantaget.

Vad gäller förslaget ”Den som omfattas av en bestämmelse om uppbyggnadsskedet ska inte heller omfattas av beräkningsregeln” kan följande konstateras. Allmänna ombudet anser att ett tolkningsproblem kan uppstå när den föreslagna 9 b § ska tillämpas. Fråga uppstår om åren med uppbyggnadsskede får ingå i den tidsperiod för vilken inkomst av näringsverksamhet grundar sig på. Om så skulle vara fallet kan den som bedriver näringsverksamhet få nyttja det två gånger, dels i uppstartsskedet, dels året efter det år uppstartsåret är avslutat om det ökar hens inkomst på sådant sätt att SGI blir högre året efter uppstartsskedet är avslutat. Det går utifrån motiveringen inte riktigt att utläsa om det varit avsikten med den föreslagna bestämmelsen, men frågan bör, oavsett den bakomliggande intentionen, ur ett förtydligande perspektiv lämpligen klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Allmänna ombudet anser vidare att förslaget som redogörs för i avsnitt 4.2 s. 30-31, att det inte bör finnas en alternativ beräkningsregel, bör motiveras utförligare. Vilka för- och

Wimi FK14080_008_W

nackdelar finns det med en alternativ beräkningsregel särskilt mot bakgrund av att två tidigare utredningar föreslagit en sådan.

Under avsnitt 4.2 ”En ny beräkningsregel ska införas för försäkrade med överskott av aktiv näringsverksamhet” konstaterar promemorian att beslut om slutlig skatt kan omprövas upp till sex år från det aktuella beskattningsåret. Huruvida ett sådant beslut medför att ett beslut om SGI eller SGI-beräknad förmån ska ändras begränsas dock av bestämmelserna i 26 kap. 4-6 §§ och 113 kap. 3-6 §§ SFB. Allmänna ombudet anser att vissa problem kan uppstå och det bör därför utredas vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet vilka tillämpningsproblem som kan bli följden.

Vad gäller förslaget till förordning om ändring i förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst önskar allmänna ombudet anföra följande. Förslaget angående försäkrade som avses i 26 kap. 24 § SFB synes artfrämmande för förordningen. En bättre placering av den föreslagna skyddsbestämmelsen vore 26 kapitlet SFB. Vidare anser allmänna ombudet att vissa tillämpningssvårigheter kan uppstå gällande när en försäkrad ska anses ha återkommit hem. Ska detta vara vid folkbokföringen eller någon annan tidpunkt?

Detta yttrande har beslutats av tf. allmänt ombud Isa Cegrell Karlander, juristerna Johan Hultman, Charlotta Lejonklou, Anna Kers, Sofia Lagergren och Marisa Gilli. Med Marisa Gilli som föredragande.

Isa Cegrell Karlander

Marisa Gilli

Besöksadress	Postadress	Telefonnummer	E-post
LM Ericssons väg 30 Hägersten	Box 42006 126 12 Stockholm	010-116 94 94	allmannaombudet@forsakringskassan.se